

SULIT

**BAHAGIAN PEPERIKSAAN DAN PENILAIAN
JABATAN PENDIDIKAN POLITEKNIK
KEMENTERIAN PENDIDIKAN TINGGI**

JABATAN KEJURUTERAAN AWAM

**PEPERIKSAAN AKHIR
SESI DISEMBER 2017**

DCB3092: ELECTRICAL SERVICES 2

**TARIKH : 10 APRIL 2018
MASA : 8.30 PAGI – 10.30 PAGI (2 JAM)**

Kertas ini mengandungi **SEBELAS (11)** halaman bercetak.

Bahagian A: Struktur (2 soalan)
Bahagian B: Struktur (4 soalan)

Dokumen sokongan yang disertakan : Formula

JANGAN BUKA KERTAS SOALANINI SEHINGGA DIARAHKAN
(CLO yang tertera hanya sebagai rujukan)

SULIT

SECTION A : 50 MARKS***BAHAGIAN A : 50 MARKAH*****INSTRUCTION:**

This section consists of TWO (2) structured questions. Answer ALL questions.

ARAHAN:

Bahagian ini mengandungi DUA (2) soalan struktur. Jawab SEMUA soalan.

QUESTION 1***SOALAN 1***

CLO1

C1

- (a) i. Describe the main function of a standby generator.

Terangkan fungsi utama penjana siap sedia.

[3 marks]

[3 markah]

- ii. List TWO (2) types of external fuel supply.

Senaraikan DUA (2) jenis bekalan bahan api luaran.

[2 marks]

[2 markah]

CLO1

C1

- (b) i. Explain the purpose of installing an “Uninterruptible Power Supply”.

Terangkan tujuan memasang “Bekalan Kuasa Tanpa Gangguan”.

[4 marks]

[4 markah]

- ii. List TWO (2) benefits of installing it.

Senaraikan DUA (2) manfaat memasangnya.

[4 marks]

[4 markah]

CLO1
C2

- (c) A resistor is the most commonly used component in electronic devices.

Perintang adalah komponen yang paling biasa digunakan di dalam alat-alat elektronik.

- i. Explain the function of a resistor.

Terangkan fungsi perintang.

[3 marks]

[3 markah]

- ii. Draw the schematic symbol of a resistor.

Lakarkan simbol skematik perintang.

[3 marks]

[3 markah]

- iii. State THREE (3) features of a resistor.

Senaraikan TIGA (3) ciri-ciri perintang.

[6 marks]

[6 markah]

QUESTION 2**SOALAN 2**CLO1
C1

- (a) Define the following basic elements for telecommunication system:

*Takrifkan elemen asas bagi sistem telekomunikasi yang berikut:**i. transmitter. / pemancar.**ii. receiver. / penerima.*

[5 marks]

[5 markah]

CLO1
C2

- (b) Explain briefly the following stages of wired connection for telecommunication system:

*Terangkan secara ringkas peringkat sambungan wayar bagi sistem telekomunikasi yang berikut:**i. Telephone Exchange. / Ibu Sawat Telefon.**ii. Main Distribution Frame. / Kerangka Agihan Utama.**iii. Cabinet. / Kabinet.**iv. Distribution Pole. / Tiang Agihan.*

[8 marks]

[8 markah]

CLO1
C2

- (c) Explain with the aid of a schematic symbol TWO (2) types of capacitors.

Terangkan dengan bantuan simbol skematik DUA (2) jenis bagi pemuat.

[12 marks]

[12 markah]

SECTION B : 50 MARKS

BAHAGIAN B : 50 MARKAH

INSTRUCTION:

This section consists of **FOUR (4)** structured questions. Answer **TWO (2)** questions only.

ARAHAN:

Bahagian ini mengandungi EMPAT (4) soalan struktur. Jawab DUA (2) soalan sahaja.

QUESTION 1**SOALAN 1**

CLO2
C2

- (a) Calculate the armature current of a 20kW, 250V short shunt compound generator.

Given $R_a = 0.05\Omega$, $R_{se} = 0.025\Omega$ and $R_{sh} = 100\Omega$.

Kirakan arus angker bagi sebuah penjana majmuk pirau pendek 20kW, 250V.

Diberi $R_a = 0.05\Omega$, $R_{se} = 0.025\Omega$ dan $R_{sh} = 100\Omega$.

[5 marks]

[5 markah]

CLO2
C3

- (b) Calculate the generated e.m.f. of a 25kW, 250V, D.C. shunt generator which has an armature and field resistance of 0.06Ω and 100Ω respectively.

Kirakan d.g.e. yang terjana bagi sebuah penjana medan pirau A.T. 25kW, 250V, yang mempunyai rintangan angker dan medan pirau masing-masing 0.06Ω dan 100Ω .

[8 marks]

[8 markah]

CLO2
C3

- (c) A shunt generator supplies 96A at a terminal voltage of 200V. The armature and shunt field resistance are 0.1Ω and 50Ω respectively. The iron and frictional losses are 2500W.

Calculate:

Penjana pirau membekalkan 96A pada sebuah voltan terminal 200V. Rintangan angker dan pirau masing-masing ialah 0.1Ω dan 50Ω . Kehilangan besi dan geseran adalah 2500W. Kirakan:

- i. generated e.m.f. / *d.g.e. terjana.*

[4 marks]

[4 markah]

- ii. copper losses. / *kehilangan kuprum.*

[3 marks]

[3 markah]

- iii. efficiency. / *kecekapan.*

[5 marks]

[5 markah]

QUESTION 2
SOALAN 2

CLO2
C2

- (a) Calculate the speed of a 6-pole D.C. motor lap-connected with 40 slots, 20 conductors per slot which has a 300V supply. It has an armature current of 30A and armature resistance of 0.8Ω . Given $\phi = 25mWb$.

Kirakan kelajuan bagi sebuah motor A.T. 6-kutub sambungan-tindih dengan 40 alur, 20 pengalir per alur yang mempunyai bekalan 300V. Ia mempunyai arus angker 30A dan rintangan angker 0.8Ω . Diberi $\phi = 25mWb$.

[5 marks]

[5 markah]

CLO2
C3

- (b) A 6-pole lap wound shunt motor has 500 conductors. The armature and shunt field resistance are 0.05Ω and 25Ω respectively. Calculate the speed of the motor if it takes 120A from a D.C. supply of 100V. Flux per pole is 20mWb.

Sebuah motor pirau 6-kutub belitan tindih mempunyai 500 bilangan pengalir. Rintangan bagi angker dan medan pirau masing-masing ialah 0.05Ω dan 25Ω . Kirakan kelajuan motor jika ia mengambil 120A daripada bekalan A.T. iaitu 100V. Nilai fluks per kutub ialah 20mWb.

[8 marks]

[8 markah]

CLO2
C3

- (c) A shunt motor runs at 600r.p.m takes 80A at 250V. The armature and shunt field resistance are 0.1Ω and 50Ω respectively. Iron and frictional losses amount to 2188W. Calculate:

Sebuah motor pirau berputar pada 600p.s.m mengambil 80A di 250V. Rintangan angker dan medan pirau masing-masing ialah 0.1Ω dan 50Ω . Kehilangan besi dan geseran adalah sebanyak 2188W. Kirakan:

i. armature torque. / daya kilas angker.

[6 marks]

[6 markah]

ii. copper losses./ kehilangan kuprum.

[3 marks]

[3 markah]

iii. efficiency.
kecekapan.

[3 marks]

[3 markah]

QUESTION 3**SOALAN 3**CLO2
C2

- (a) An 8-pole alternator is running at 3600r.p.m. Calculate the frequency for the alternator.

Sebuah alternator 8-kutub berputar pada kelajuan 3600p.s.m. Kirakan frekuensi bagi alternator tersebut.

[5 marks]

[5 markah]

CLO2
C3

- (b) A 3-phase, 60Hz induction motor has 4 poles. Calculate:

Sebuah motor aruhan 3-fasa, 60Hz mempunyai 4 kutub. Kirakan:

- i. the synchronous speed.

kelajuan segerak.

[2 marks]

[2 markah]

- ii. the speed of the motor when slip is 5%.

kelajuan motor apabila gelinciran adalah 5%.

[2 marks]

[2 markah]

- iii. the rotor current frequency when motor runs at 1000r.p.m.

frekuensi arus pemutar apabila motor berputar pada kelajuan 1000p.s.m.

[4 marks]

[4 markah]

CLO2
C3

- (c) A single-phase transformer is rated at 40kVA. The transformer has full-load copper losses of 800W and iron losses of 500W. Calculate the transformer efficiency at:

Sebuah pengubah satu-fasa dikadarkan pada 40kVA. Kehilangan kuprum pada beban penuh adalah 800W dan kehilangan besi adalah 500W. Kirakan kecekapan pengubah pada:

- i. full load, 0.8 power factor

beban penuh, faktor kuasa 0.8.

[6 marks]

[6 markah]

- ii. half full-load, 0.8 power factor

beban separa penuh, faktor kuasa 0.8

[6 marks]

[6 markah]

QUESTION 4**SOALAN 4**CLO2
C2

- (a) A 6600/110V step-down single-phase transformer has 3300 turns in primary. Calculate the secondary turns.

Sebuah pengubah langkah-turun fasa-tunggal 6600/110V mempunyai 3300 lilitan primer. Kirakan bilangan lilitan sekunder.

[5 marks]
[5 markah]

CLO2
C3

- (b) A 250kVA, 1100/400V, 50Hz single-phase transformer has 80 turns on a secondary winding. Calculate:

Sebuah pengubah fasa-tunggal 250kVA, 1100/400V, 50Hz mempunyai 80 lilitan pada belitan sekunder. Kirakan:

- the currents flowing through the two windings
arus yang mengalir melalui kedua-dua belitan

[4 marks]
[4 markah]

- the primary turns / *bilangan belitan primer*

[2 marks]
[2 markah]

- the maximum value of flux / *nilai fluks maksimum*

[2 marks]
[2 markah]

CLO2
C3

- (c) In a 100kVA transformer, the iron losses is 1.2kW and its efficiency at full-load is 96.16%. If the load power factor is 0.8, calculate the copper loss at full-load and half-load efficiency.

Pada 100kVA pengubah, kehilangan besi ialah 1.2kW dan kecekapan pada beban penuh ialah 96.16%. Jika faktor kuasa beban ialah 0.8, kirakan nilai kehilangan kuprum pada beban penuh dan kecekapan pada beban separa penuh.

[12 marks]
[12 markah]

SOALAN TAMAT

FORMULA

DC generator

$$E_g = \frac{\phi Z N}{60} \times \frac{P}{A}$$

$$\eta = \frac{VI_L}{VI_L + \text{losses}} \times 100\%$$

Shunt wound generator

$$I_{sh} = \frac{V}{R_{sh}}$$

$$I_a = I_L + I_{sh}$$

$$V_T = E_g - I_a R_a$$

$$P_a = E_g I_a$$

$$P_L = VI_L$$

Series wound generator

$$I_a = I_L = I_{se} = I$$

$$V_T = E_g - I(R_a + R_{se})$$

Short shunt compound generator

$$I_{se} = I_L$$

$$I_a = I_L + I_{sh}$$

$$I_{sh} = \frac{V + I_{se} R_{se}}{R_{sh}}$$

$$V_T = E_g - I_{se} R_{se} - I_a R_a$$

Long shunt compound generator

$$I_{se} = I_a = I_L + I_{sh}$$

$$I_{sh} = \frac{V}{R_{sh}}$$

$$V_T = E_g - I_a (R_a + R_{se})$$

DC motor

$$E_b = \frac{P \phi Z N}{60 A}$$

$$T_a = 0.159 \phi Z P \times \frac{I_a}{A}$$

$$T_a = 9.55 \times \frac{E_b I_a}{N}$$

$$F = BLI$$

$$\eta = \frac{VI_L - \text{losses}}{VI_L} \times 100\%$$

Shunt wound motor

$$E_b = V - I_a R_a$$

$$I_L = I_a + I_{sh}$$

$$I_{sh} = \frac{V}{R_{sh}}$$

Series wound motor

$$I_a = I_L = I_{se} = I$$

$$E_b = V - I(R_a + R_{se})$$

Short shunt compound motor

$$I_{se} = I_L$$

$$I_L = I_a + I_{sh}$$

$$I_{sh} = \frac{E_b}{R_{sh}}$$

$$E_b = V - I_{se} R_{se} - I_a R_a$$

Long shunt compound motor

$$I_{se} = I_a$$

$$I_{sh} = \frac{V}{R_{sh}}$$

$$I_L = I_a + I_{sh}$$

$$E_b = V - I_a (R_a + R_{se})$$

AC generator

$$f = \frac{NP}{120}$$

$$K_d = \frac{\sin\left(\frac{m\beta}{2}\right)}{m \sin\left(\frac{\beta}{2}\right)}$$

$$K_p = \cos\left(\frac{\alpha}{2}\right)$$

$$E_{ph} = 2.22 K_p K_d Z f \phi$$

$$E_{line} = \sqrt{3} E_{ph}$$

$$E_{line} = E_{ph}$$

AC motor

$$N_s = \frac{120f}{P}$$

$$s = \frac{N_s - N_r}{N_s} \times 100\%$$

$$N_r = N_s (1-s)$$

$$f_r = sf$$

Transformer

$$\frac{E_1}{E_2} = \frac{N_1}{N_2} = \frac{I_2}{I_1}$$

$$E = 4.44 f N \phi_m$$

$$\eta_{FL} = \frac{(VA \times p.f)}{(VA \times p.f) + P_l + P_{cu}} \times 100\%$$

$$\eta_{Y2FL} = \frac{\left(\frac{1}{2} VA \times p.f\right)}{\left(\frac{1}{2} VA \times p.f\right) + P_l + \left(\frac{1}{2}\right)^2 P_{cu}} \times 100\%$$